

Nr 44.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till personal- och driftkostnader för institutet för högspänningsforskning vid universitetet i Uppsala; given Stockholms slott den 22 januari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Sam. Stadener.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 januari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LAERSSON, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Härefter anför departementschefen, statsrådet Stadener:

Sedan Kungl. Maj:t i proposition den 30 januari 1931, nr 64, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för nämnda dag, framlagt förslag angående upprättande av ett institut för högspänningsforskning, anmälde riksdagen i skrivelse den 26 mars 1931, nr 94, att riksdagen i enlighet med nämnda förslag

dels medgivit, att vid universitetet i Uppsala finge — i huvudsaklig överensstämmelse med bestämmelserna i ett i nämnda statsrådsprotokoll återgivet, den 3 maj 1918 dagtecknat gåvobrev av ingenjören B. John F. Andersson och hans hustru ävensom med vad föredragande departementschefen i samma

Anslag till personal- och driftkostnader för institutet för högspänningsforskning vid universitetet i Uppsala.

statsrådsprotokoll tillstyrkt — upprättas ett institut för högspänningsforskning,

dels medgivit, att, med iakttagande av de i ovanberörda donationsbrev angivna villkor och bestämmelser, finge från och med den 1 juli 1932 vid universitetet i Uppsala inrättas en professur i elektricitetslära benämnd »B. John F. och Svea Anderssons professur i elektricitetslära med särskild hänsyn till atmosfäriska urladdningar»,

dels föreskrivit, att innehavaren av nämnda professur skulle vara skyldig såväl att i tillämpliga delar underkasta sig de för universitetsprofessorer i allmänhet för åtnjutande av nu gällande avlöningsförmåner stadgade villkoren och bestämmelserna som ock att vid den ålder, då annan universitetsprofessor vore skyldig avgå från sin tjänst, mot åtnjutande av pension, beräknad efter samma grunder, som stadgats beträffande övriga universitetsprofessorer, frånträda sin ifrågavarande professur,

dels bestämt, att innehavaren av den sålunda beslutade professuren skulle från allmänna indragningsstaten åtnjuta en avlöning av 12,000 kronor, därav 8,000 kronor lön och 4,000 kronor tjänstgöringspenningar, jämte efter fem års tjänstgöring ett ålderstillägg å lönen å 1,000 kronor, ävensom varda i pensionshänseende likställd med ordinarie universitetsprofessor och följaktligen vara underkastad bestämmelserna i 1907 års lag angående civila tjänstinnehavares rätt till pension,

dels medgivit, att den innehavaren av den beslutade professuren tillkommande pensionen finge utgå av statsmedel,

dels ock till lån till universitetet i Uppsala för uppförande, inredning och utrustning — allt i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar och kostnadsberäkningar — av lokaler för institutet för högspänningsforskning å riksstaten för budgetåret 1931/1932 bland utgifter för kapitalökning under rubriken »Fonden för förslag till statsverket» anvisat ett reservationsanslag av 425,000 kronor att utgå av lånemedel;

allt under förutsättning att, så snart ske kunde, de genom ovanberörda donationsbrev den 3 maj 1918 till universitetet i Uppsala överlämnade medlen användes ej mindre till återbetalning av nyssnämnda lån än även till bestridande av avlöning för innehavaren av den föreslagna professuren ävensom övriga med institutets verksamhet förenade kostnader.

Den 24 april 1931 anmäldes denna riksdagens skrivelse för Kungl. Maj:t, som därvid föreskrev, att vid universitetet i Uppsala skulle — i huvudsaklig överensstämmelse med bestämmelserna i ovannämnda gåvobrev av ingenjören B. John F. Andersson och hans hustru ävensom med vad departementschefen i angivna statsrådsprotokoll tillstyrkt — upprättas ett institut för högspänningsforskning.

Vidare föreskrev Kungl. Maj:t, att, med iakttagande av de i berörda donationsbrev angivna villkor och bestämmelser, skulle från och med den 1 juli 1932 vid universitetet i Uppsala inrättas en professur i elektricitetslära,

benämnd »B. John F. och Svea Anderssons professur i elektricitetslära med särskild hänsyn till atmosfäriska urladdningar», med de avlönings- och pensionsförmåner samt med de skyldigheter för professurens innehavare, som angäves i riksdagens berörda skrivelse.

Härjämte anbefalldes Kungl. Maj:t samma dag

dels vederbörande vid universitetet i Uppsala att vidtaga åtgärder för tillsättande från och med den 1 juli 1932 av den sålunda inrättade professuren i elektricitetslära,

dels ock kanslern för rikets universitet att förstärka vederbörande vid universitetet i Uppsala att i samråd med vattenfallsstyrelsen, styrelsen för tekniska högskolan och ingenjörsvetenskapsakademien uppgöra förslag till ej mindre de bestämmelser, som kunde böra av Kungl. Maj:t föreskrivas beträffande institutet för högspänningsforskning vid universitetet, än även de närmare föreskrifter i fråga om undervisningsskyldighet samt vetenskapliga och praktiska arbetsuppgifter för innehavaren av den beslutade professuren i elektricitetslära, som kunde böra av Kungl. Maj:t föreskrivas.

Vidare fastställde Kungl. Maj:t de i ärendet företedda ritningarna till lokaler för institutet för högspänningsforskning att — under iakttagande av vad byggnadsstyrelsen anfört i ett i ärendet avgivet, den 30 oktober 1930 dagtecknat utlåtande — lända till efterrättelse vid byggnadsarbetets utförande med rätt för universitetet att under arbetets fortgång, där så prövades nödigt, vidtaga sådana smärre ändringar i byggnadsplanen, som icke ökade den beräknade kostnaden.

Tillika bemyndigade Kungl. Maj:t det större konsistoriet vid universitetet i Uppsala att för därmed avsett ändamål på rekvisition i mån av behov och mot vederbörlig skuldförbindelse i riksgäldskontoret lyfta ovan omfördälda, å riksstaten för budgetåret 1931/1932 anvisade reservationsanslag av 425,000 kronor; och skulle universitetet till Kungl. Maj:t inberätta, när de genom ovanberörda donationsbrev den 3 maj 1918 till universitetet doneerade medlen uppginge till sådan storlek, att de kunde användas såväl till återbetalning av nyssnämnda lån som till bestridande av avlöning för innehavaren av förenämnda professur ävensom övriga med institutets verksamhet förenade kostnader.

Härjämte förklarade Kungl. Maj:t Sig vilja framdeles, på därom av vederbörande vid universitetet i Uppsala efter vattenfallsstyrelsens hörande gjord framställning, besluta angående överlämnande till nämnda universitet av det utav vattenfallsstyrelsen vid Uppsala upprättade åskelektriska laboratoriet jämte tillhörande inventarier m. m.

Slutligen anbefalldes Kungl. Maj:t vederbörande vid universitetet i Uppsala att — under iakttagande av vad härom anförts i det vid Kungl. Maj:ts proposition nr 64 till 1931 års riksdag fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 30 januari 1931 — verkställa utredning och avgiva förslag rörande personal- och driftkostnader vid institutet för

högspänningsforskning vid universitetet i Uppsala för tid från och med budgetåret 1932/1933.

Sedan kanslern inkommit med förslag till bestämmelser beträffande ifrågasvarande institut för högspänningsforskning, fastställde Kungl. Maj:t genom beslut den 23 oktober 1931 stadgar för institutet.

Den utredning jämte förslag rörande personal- och driftkostnader för institutet, som infordrats genom ovanberörda kungl. brev den 24 april 1931 och som jämlikt propositionen till fjolårets riksdag var avsedd att föreläggas 1932 års riksdag, har nu inkommit, och anhåller jag att få anmäla vad i denna sak förekommit.

Innan jag emellertid ingår på den nu föreliggande utredningen, ber jag att få erinra om följande.

Enligt vad som framgår av propositionen till 1931 års riksdag, till vilken jag tillåter mig hänvisa, hade särskilt tillkallade sakkunniga i den 10 oktober 1930 avgiven »Utredning beträffande upprättande av ett institut för högspänningsforskning i Sverige» beräknat de årliga driftkostnaderna för institutet på följande sätt:

a) *Personalkostnader.*

Professorslön	kronor 14,000: —
Lön åt instrumentmakare (B 10)	» 4,000: —
Summa personalkostnader	kronor 18,000: —

b) *Driftanslag.*

Bibliotekskostnader	kronor 1,000: —
Skrivmateriel och liknande expenser	» 500: —
Värmekostnad	» 2,000: —
Elektrisk kraft	» 1,500: —
Bekostnad av extra arbetshjälp (assistent, mekaniker, laboratoriebiträden)	» 12,000: —
Städning av lokalerna	» 1,500: —
Resor och transporter	» 3,000: —
Komplettering av förbrukade artiklar	» 2,000: —
Film och fotografutensilier	» 1,000: —
Materiel för metallarbeten	» 5,000: —
Installationsmateriel	» 1,000: —
Snickerier och dylikt	» 1,000: —
Summa driftkostnader	kronor 31,500: —

Samtliga driftkostnader, löner inberäknade, skulle alltså, enligt de sakkunnigas beräkningar, uppgå till i avrundat tal 49,500 kronor.

I utlåtande den 22 oktober 1930 över sakkunnigbetänkandet hade statskontoret anfört bland annat följande:

Då medel för institutets drift endast skulle utgå under tiden innan donationsmedlen kunna anlitas härför, synes intet vara att erinra mot att

erforderliga medel anvisas å allmänna indragningsstaten. Under rubrik universitetet i Uppsala torde därvid böra uppföras en professur med lön 8,000 kronor och tjänstgöringspenningar 4,000 kronor. Däremot synes det vara mera tveksamt, huruvida lön till instrumentmakaren bör uppföras såsom särskild post å allmänna indragningsstaten. Statskontoret, som icke har någon erinran mot den ifrågasatta löneställningen i lönegraden B 10, vill ifrågasätta, att avlöning till instrumentmakaren utgår från den anslagspost, som skulle uppföras för bestridandet av institutets driftkostnader, vilken anslagspost i så fall torde böra ökas med 4,000 kronor. Beträffande ifrågasatt anslagspost vill det för övrigt synas statskontoret, som om någon avprutning kunde ske å en del av de sakkunniga för olika ändamål föreslagna beloppen.

Såsom framgår av omförmälda utdrag av statsrådsprotokollet den 30 januari 1931 (sid. 29 ff.), erinrade jag vid anmälan inför Kungl. Maj:t av förevarande ärende, att vattenfallsstyrelsen i sitt i ämnet avgivna utlåtande under förutsättning av Kungl. Maj:ts medgivande förklarar sig villig att till det föreslagna institutet utan ersättning överlämna det åskektriska laboratorium jämte tillhörande inventarier, som vattenfallsstyrelsen upprättat i Uppsala. Vidare yttrade jag i fråga om uppförande på allmänna indragningsstaten av de för personal- och driftkostnaderna erforderliga beloppen bland annat följande:

Förutsättningen för att den Anderssonska donationen skall få användas för här ifrågasatt ändamål är att vid universitetet i Uppsala inrättas en professur i elektricitetslära med särskild hänsyn till atmosfäriska urladdningar. Jämväl i övrigt finner jag arbetet vid det planerade högspänningsinstitutet vara av den betydelse och den vetenskapliga läggning, att en professors ställning för institutets föreståndare är synnerligen starkt motiverad. Då det här dessutom ur statsfinansiell synpunkt gäller ett mera tillfälligt arrangemang, i det att kostnaderna för professuren efter en beräknad tid av ett tiotal år skola överflyttas från statsverket till donationen, tvekar jag icke att ansluta mig till de sakkunnigas av samtliga myndigheter tillstyrkta förslag om inrättandet av en dylik professur.

Avlöningen för innehavaren av denna professur bör beräknas till samma belopp som för andra universitetsprofessorer eller 12,000 kronor, därav 8,000 kronor lön och 4,000 kronor tjänstgöringspenningar, varjämte lönen efter 5 år skall kunna höjas med 1,000 kronor. Härtill kommer dyrtidstillägg enligt de för professorer gällande grunder.

I fråga om den tidpunkt, då den föreslagna professuren bör förverkligas, finner jag mig böra förorda, att medel för professuren beredas först från och med den 1 juli 1932. Efter vad jag inhämtat, kommer vattenfallsstyrelsen även under budgetåret 1931/1932 att av styrelsen tillgängliga medel hålla verksamheten vid den hittillsvarande institutionen i gång i ungefär samma utsträckning som hittills. Jag vill vidare tillägga, att enligt min uppfattning åtgärder för professurens tillsättande böra vidtagas redan under budgetåret 1931/1932, så att innehavaren av professuren må kunna börja sin verksamhet med ingången av budgetåret 1932/1933.

Vad de övriga personal- och driftkostnaderna beträffar, hava dessa av de sakkunniga beräknats till dels avlöning åt en instrumentmakare i lönegraden

B 10, dels ock ett driftanslag av 31,500 kronor. Statskontoret har ifrågasatt, att instrumentmakarens avlöning skulle utgå från sistberörda anslagspost, vilken i så fall skulle ökas med motsvarande belopp. Beträffande denna anslagspost har statskontoret vidare anfört, att det ville synas statskontoret, som om någon avprutning kunde ske å en del av de sakkunniga för olika ändamål föreslagna beloppen.

I anslutning till vad jag nyss anfört ifråga om tidpunkten för professurens inrättande, torde ej heller här förevarande anslag behöva beräknas i riksstaten för budgetåret 1931/1932. Jag saknar därför anledning att nu ingå på en närmare prövning av de föreslagna beloppen.

I enlighet med vad jag anfört skulle driftkostnaderna, inberäknat begynnelselöner men oavsett ålderstillägg och dyrtidstillägg, uppgå till (12,000 + 4,000 + 31,500) 47,500 kronor. De årliga driftkostnaderna för vattenfallsstyrelsens nuvarande anläggning utgöra cirka 30,000 kronor. De ökade kostnaderna för statsverket skulle vid ett bifall till det nu framlagda organisationsförslaget — under förutsättning att någon mera avsevärd minskning av de beräknade driftkostnaderna icke kan ske — från och med budgetåret 1932/1933 uppgå till cirka 17,500 kronor.

Det förslag från universitetet i Uppsala, som nu föreligger, bygger på en utredning av professorn K. M. G. Siegbahn efter samråd med docenten E. H. Norinder av följande lydelse:

I den utredning, som utförts av de av Kungl. Maj:t tillsatta sakkunniga rörande personal- och driftkostnader, upptogos följande poster:

a) *Personalkostnader.*

Instrumentmakare eller förste mekaniker . . . . . kronor 4,000: —

Extra arbetshjälp:

Assistent . . . . . » 6,000: —
Skriv- och laboratoriebiträden . . . . . » 3,000: —
Biträdande mekaniker och vaktmästare . . . . . » 3,000: —

Summa personalkostnader kronor 16,000: —

b) *Driftanslag.*

Bibliotekskostnader . . . . . kronor 1,000: —
Skrivmateriel och liknande expenser . . . . . » 500: —
Värmekostnad . . . . . » 2,000: —
Elektrisk kraft . . . . . » 1,500: —
Städning av lokalerna . . . . . » 1,500: —
Resor och transporter . . . . . » 3,000: —
Komplettering av förbrukade artiklar . . . . . » 2,000: —
Film och fotografiutensilier . . . . . » 1,000: —
Materiel för metallarbeten . . . . . » 5,000: —
Isolationsmateriel . . . . . » 1,000: —
Snickerier och dylikt . . . . . » 1,000: —

Summa driftkostnader kronor 19,500: —

I över de sakkunnigas förslag avgivet yttrande av statskontoret den 22 oktober 1930 ifrågasattes, huruvida icke någon avprutning kunde ske å en del av de sakkunniga för olika ändamål föreslagna beloppen.

En närmare granskning och specifikation av de olika anslagsposterna har givit vid handen, att vissa anslagsposter något kunna reduceras men att andra varit för lågt beräknade. Härvid inverkar bland annat den omständigheten, att institutionen i sin förutvarande form såsom en under vattenfallsstyrelsen lydande organisation kunnat åtnjuta vissa förmåner i fråga om billiga materielinköp, lån av viss för undersökningarna nödvändig materiel, arbetshjälp med montage och dylikt. Genom institutionens egenskap av en under Uppsala universitet lydande organisation komma vissa av dessa fördelar att bortfalla. Härav måste följa en viss ökning av institutets driftkostnader, vilken i förening med utökningen av institutionens allmänna verksamhet medför svårigheter att reducera det av de sakkunniga avgivna förslaget till totalkostnad för personal och drift, vilken under förutsättning av att alla löner utom professorsn härinräknas slutar vid ett totalbelopp av 35,500 kronor.

Personalkostnader.

Beträffande personalkostnader kan anföras, att assistentens lön upptagits förslagsvis till 6,000 kronor. I vissa fall är det tänkbart, att institutet kan förvärva en person på denna post, vilken på grund av sin utbildning icke kan göra anspråk på det föreslagna beloppet, men i andra fall kan det vara nödvändigt betala en särskilt kvalificerad assistent något högre lön, vilken i sådant fall bör kunna tagas ur det övriga för personalkostnader avsedda beloppet, därvid dock är att märka, att förste mekanikers lön bör fixeras till 4,000 kronor årligen, när det icke torde vara möjligt att under detta belopp erhålla en tillräckligt kvalificerad arbetskraft på denna post.

Vad beträffar posten biträdande mekaniker och vaktmästare, 3,000 kronor, ingår i denna kostnaden för värmeskötare, av sakkunniga beräknad till 1,200 kronor årligen. Erfarenheten från vattenfallsstyrelsens tidigare anläggning har visat, att dennas belägenhet på ett öppet slättområde nödvändiggör vid vissa tillfällen vintertid inkallande av extra arbetshjälp för snöskottning, plogning och dylikt. På grund av personalanslagets knapphet torde medel för denna arbetshjälp icke kunna tagas ur personalanslaget utan ur materielanslaget (se posten nedan för städning).

Materielanslaget.

En ny utredning angående det behövlige årliga materielanslaget, uppställd på det sätt som brukar tillämpas för de naturvetenskapliga institutionerna, har nu verkställts.

De olika kostnaderna fördela sig enligt nedanstående tablå.

1. Uppvärmning	3,560: —
2. Elektricitet	1,500: —
3. Vatten och avlopp	100: —
4. Renhållning	950: —
5. Instrument och apparater	4,000: —
6. Biblioteket	1,000: —

Transport 11,110: —

	Transport 11,110: —
Förbrukningsmateriel:	
7. Glas, porslin och gummivaror	100: —
8. Monteringsmateriel för elektriska ledningar, isolatorer m. m.	1,000: —
9. Fotografiska utensilier, film, kemikalier m. m.	1,000: —
10. Diverse förbrukningsmateriel, skrivmateriel	1,790: —
11. Metallvaror och verktyg m. m. för verkstadens underhåll och drift	3,000: —
	6,890: —
12. Snickerimateriel, nyanskaffning av möbler, laboratoriebord och dylikt	1,000: —
13. Telefonavgifter	400: —
14. Frakter och resor	2,000: —
	Summa kronor 21,400: —

Den verkställda nya kostnadsberäkningen uppvisar vissa modifikationer på en del poster gentemot motsvarande kostnadstablå uppställd av de sakkunniga, vilket beror på att man nu med större säkerhet kan beräkna vissa anslagsposter. Beträffande några av anslagsposterna må följande anföras:

Punkt 1. Den konsulterande firman Ing. Karl G. Eklund, vilken uppgjort förslaget till värme, vatten och sanitetsanläggningen för högspänningsinstitutet, har beräknat den totala årliga värmekostnaden till detta belopp, för så vitt det gäller direkt koksåtgång (1,980 hektoliter à 1 krona 70 öre plus extra omkostnader 200 kronor). Huruvida någon reduktion av detta belopp är möjlig får en framtida drifterarenhet av värmeanläggningen utvisa.

Punkt 2. Enligt beräkning skulle den årliga kostnaden för elektrisk kraft för institutet förutsatt de normala taxor, vilka vattenfallsstyrelsen betingar sig, belöpa sig till cirka 4,000 kronor. De sakkunniga hava emellertid satt beloppet för institutets behov av elektrisk kraft till 1,500 kronor, varvid räknats med ett tillmötesgående från vattenfallsstyrelsens sida i fråga om avsevärd reduktion av kraftavgifterna.

Punkt 3. Institutet kommer icke att vara anslutet till Uppsala stads vatten- och avloppssystem utan kommer att hava eget vatten- och avloppssystem, vilket gör att kostnaden för vatten och avlopp kunnat hållas så lågt som 100 kronor. Detta belopp är avsett för rensning av de till avloppssystemet hörande avskiljnings- och rensningsbrunnarna.

Punkt 4. I renhållningen ingår även kostnad för snöskottning och plogning vintertid samt sommartid renhållning av gångar och vägar från ogräs och dylikt.

Punkt 5. I denna post ingår utrustning för fältstationer.

Punkt 6. Institutets belägenhet cirka 4,5 kilometer från övriga universitetsinstitutioner såsom fysiska institutionen och universitetsbiblioteket nödvändiggör, att institutets bibliotek blir försett med nödvändig referenslitteratur och periodiska tidskrifter, omfattande institutets intresseområde. Härtill kommer, att universitetsbiblioteket icke är välförsett med den tekniska litteratur, varav institutet har användning.

Punkt 8. Erfarenheten har visat, att en institution för högspänningsforskning för sin verksamhet i synnerhet av isolationsmateriel av olika slag, och det är möjligt, att denna post framdeles måste ökas.

Punkt 13. Institutet måste av flera skäl i stor utsträckning använda telefon för sin verksamhet och har behov av interurbana samtal, varför denna post framdeles måhända måste bli föremål för viss ökning.

Punkt 14. Vattenfallsstyrelsens försöksanläggning vid Husbyborg har på grund av sin belägenhet haft förmånen att få anlita vattenfallsstyrelsen tillhöriga person-, last- och paketbilar för nödvändiga transporter av materiel, personal m. m. mellan staden och laboratoriet. På vad sätt den nya institutionen kan mest ekonomiskt tillgodose sitt fraktbehov i detta hänseende har ännu icke kunnat fastställas. En utredning när institutet kommer i normala driftförhållanden får utvisa, huruvida det blir billigast för institutionen att förvärva en för ändamålet lämplig paketbil eller avtala med någon åkerfirma i staden att verkställa nödvändiga transporter. Kostnaderna härför hava i punkt 14 beräknats till 1,500 kronor årligen. De återstående 500 kronorna äro avsedda såsom resanslag för inrikes resor, vilka äro nödvändiga för institutets chef för iakttagande av på andra orter inträffade åkslag, resor för fältstationer och för vissa konferenser i anledning av det samarbete med vissa andra korporationer och sammanslutningar, som institutet är ålagt. Det är svårt att på förhand bedöma omfattningen av det härför nödvändiga resebehovet, men det förefaller, som om anslaget för resor framdeles måhända måste ökas.

Det har, såsom framgår av ovanstående, icke varit möjligt att inom den av de sakkunniga föreslagna kostnadsramen företaga någon reduktion av de årliga driftkostnaderna, utan dessa ha huvudsakligen på grund av högre beräknad bränslekostnad måst något höjas.

Med hänvisning till det anförda får jag anhålla, att sektionen behagade hos större akademiska konsistoriet hemställa om upptagande bland petita till 1932 års riksdag av ett anslag för personalkostnader å 16,000 kronor och ett materielanslag å 21,400 kronor att tilldelas institutet för högspänningsforskning.

Med anledning härav hemställde matematisk-naturvetenskapliga sektionen om utverkande för institutet av anslag å ordinarie stat från och med budgetåret 1932/1933 med 37,400 kronor, därav personalkostnader 16,000 kronor och materielanslag 21,400 kronor.

Drätselnämnden och det större konsistoriet vid universitetet tillstyrkte det begärda anslaget upptagande å extra stat, under framhållande av att någon tids erfarenhet erfordrades om institutets mera konstanta behov av materielanslag.

I skrivelse den 8 oktober 1931 hemställde kanslern för rikets universitet om beviljande för ifrågavarande ändamål av ett anslag å allmänna indragningsstaten för budgetåret 1932/1933 av 37,400 kronor.

Statskontoret har den 14 oktober 1931 avgivit utlåtande i ärendet och därvid ej haft något att erinra mot kanslerns hemställan samt framhållit, att

jämlikt medgivande av 1931 års riksdag skall från och med budgetåret 1932/1933 å allmänna indragningsstaten jämväl uppföras avlöning till den professor, som anställs vid institutet.

Departement-
schefen.

Enligt 1931 års riksdags beslut skulle den av riksdagen beslutade professuren i elektricitetslära avlönas förmedelst anslag från allmänna indragningsstaten, och skulle avlöningsförmånerna utgå i likhet med vad som i avlöningshänseende gäller för universitetsprofessor. Enär likaledes enligt riksdagens beslut professuren skulle inrättas först från och med den 1 juli 1932, har något anslag för dess avlöning icke blivit uppfört å indragningsstaten för budgetåret 1931/1932, men torde detta nu bliva erforderligt från och med budgetåret 1932/1933. Å denna stat torde sålunda nu från och med den 1 juli 1932 uppföras de av 1931 års riksdag beslutade löneförmånerna.

Såsom framgår av propositionen till 1931 års riksdag, var avsikten, att såväl professors avlöning som personal- och driftkostnader för institutet skulle utgå å indragningsstaten, intill dess den Anderssonska donationen uppgått till sådan storlek, att den kunde användas till täckande av dessa kostnader.

Vad nu beträffar institutets personal- och driftkostnader — utom professors avlöning — varom i enlighet med vad som uttalades i 1931 års proposition närmare förslag skulle föreläggas 1932 års riksdag, har en utredning i detta hänseende förebragts, vilket slutar på ett belopp av sammanlagt 37,400 kronor, därav personalkostnader 16,000 kronor och driftkostnader 21,400 kronor. I likhet med statskontoret i dess senaste yttrande har jag icke funnit något att erinra mot vad härutinnan föreslagits. Personalkostnaderna synas mig böra av Kungl. Maj:t tillsvidare fördelas i anslutning till det föreliggande förslaget, men i fråga om driftkostnaderna torde böra till institutets förfogande ställas det beräknade totalbeloppet av 21,400 kronor att utan någon närmare fördelning på de olika posterna användas för därmed avsett ändamål. I riksstaten torde emellertid under allmänna indragningsstaten böra uppföras ett anslag av 37,400 kronor att utgå till institutets personal- och driftkostnader i anslutning till ovan angivna fördelning.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å allmänna indragningsstaten från och med den 1 juli 1932 uppföra

dels till avlöning åt innehavaren av B. John F. och Svea Anderssons professur vid universitetet i Uppsala i elektricitetslära med särskild hänsyn till atmosfäriska urladdningar ett belopp av 12,000 kronor, därav 8,000 kronor lön och 4,000 kronor tjänstgöringspenningar, jämte rätt till ett tillägg av 1,000 kronor å lönen efter fem års tjänstgöring,

dels ock till personal- och driftkostnader för institutet för högspänningsforskning vid nämnda universitet ett belopp av 37,400 kronor, att utgå med den fördelning, Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

I. A. Hedenlund.
